M-2024-0004 *(Ширф документа)* *25* *(Количество страниц)* *12.02.2026* *(Дата утверждения)*	Ошский государственный университет НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ПОЛИТИКА **Положение «О требованиях к написанию и защите PhD диссертации для подготовки доктора философии (PhD) доктора по профилю в Ошском государственном университете»**

УТВЕРЖДЕНО
приказом ректора
ОшГУ №705 ФХД/26
от 12.02.2026

ПОЛОЖЕНИЕ

«О ТРЕБОВАНИЯХ К НАПИСАНИЮ И ЗАЩИТЕ PHD ДИССЕРТАЦИИ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ ДОКТОРА ФИЛОСОФИИ (PhD) ДОКТОРА ПО ПРОФИЛЮ В ОШСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ УНИВЕРСИТЕТЕ»

2026 год

M -2024-0004 *(Ширф документа)* *25* *(Количество страниц)* *12.02.2026* *(Дата утверждения)*	Ош мамлекеттик университети ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ САЯСАТЫ **ОшМУда философия докторун (PhD)/тармак боюнча докторду даярдоодо PhD диссертацияны жазууга жана коргоого коюлуучу талаптар жөнүндөгү» жобо**

ОшМУнун ректорунун 2026-жылдын 12-февралындагы №705 ФХД/26 буйругу менен БЕКИТИЛДИ

ОШМУДА ФИЛОСОФИЯ ДОКТОРУН (PhD)/ТАРМАК БОЮНЧА ДОКТОРДУ ДАЯРДООДО PhD ДИССЕРТАЦИЯНЫ ЖАЗУУГА ЖАНА КОРГООГО КОЮЛУУЧУ ТАЛАПТАР ЖӨНҮНДӨГҮ

ЖОБО

2026-жыл

ПАСПОРТ НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА

Название документа	Положение «О требованиях к написанию и защите диссертации PhD для подготовки доктора философии (PhD)/доктора по профилю в Ошском государственном университете»
Документтин теги	НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ПОЛИТИКА
Тип документа	Положение
Дата утверждения	Принят решением очередного заседания Ученого совета ОшГУ протокол № 2 от 30 октября 2024 года приказ № 6266-ФХД/24 от 06.11.2024.
Шифр документа	М-2024-0004
Аннотация документа	Настоящий документ определяет процедуры, порядок написания и защиты PhD диссертации для подготовки доктора философии (PhD) /доктора по профилю в ОшГУ. Здесь представлены требования и критерии, предъявляемые к качественному завершению диссертации PhD докторантами. Положение является документом системы научно-исследовательской политики университета

ЧЕНЕМДИК ДОКУМЕНТТИН ПАСПОРТУ

Документтин аталышы	ОшМУда философия докторун (PhD)/тармак боюнча докторду даярдоодо PhD диссертацияны жазууга жана коргоого коюлуучу талаптар жөнүндөгү» жобо
Документтин теги	ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ САЯСАТЫ
Документтин тиби	Жобо
Дата утверждения	ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2024-жылдын 30-октябрындагы кезектеги № 2 жыйынынын чечими менен (2024-жылдын 30-октябрындагы № 6266-ФХД/24 буйругу) бекитилген
Шифр документа	М-2024-0004
Аннотация документа	Бул документ ОшМУда философия доктору (PhD)/тармак боюнча докторун даярдоо үчүн диссертацияны жазуу жана коргоонун жол-жоболорун, тартибин аныктайт. Бул жерде PhD докторанттардын диссертациясын сапаттуу жыйынтыктоонун талаптары жана критерийлери келтирилген. Жобо университеттин илимий саясат системасынын документи болуп саналат.

СОДЕРЖАНИЕ ДОКУМЕНТА	Страница
Титульный лист	1
Паспорт нормативного документа	2
1. Общие положения	4
2 Инструкция по оформлению диссертации и автореферата	8
3. Структура и требования к содержанию диссертации PhD	9
4. Титульный лист	9
5. Оглавление	10
6. Перечень условных обозначений	10
7. Введение	11
8. Основная часть диссертации	13
9. Выводы	16
10. Практические рекомендации	16
11. Список использованной литературы	16
12. Приложения	17
13. Правила оформления диссертации. Общие требования	17
14. Порядок внесения изменений и дополнений	24

ДОКУМЕНТТИН МАЗМУНУ	Бети
Титулдук бет	1
Ченемдик документтин паспорту	2
1. Жалпы жоболор	4
2. Диссертацияны жана авторефератты даярдоо боюнча нускама	8
3. PhD диссертациянын мазмунунун структурасы жана талаптар	9
4. Титулдук бети	9
5. Баптын мазмуну	10
6. Шарттуу белгилердин тизмеси	10
7. Киришүү	11
8. Диссертациянын негизги бөлүгү	13
9. Корутундулар	16
10. Практикалык сунуштамалар	16
11. Колдонулган адабияттардын тизмеси	16
12. Тиркемелер	17
13. Диссертацияны даярдоонун эрежелери. Жалпы талаптар	17
14. Өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүнүн эрежелери	24

M-2024-0004 *(Шифр документа)* 25 *(Количество страниц)* 12.02.2026 *(Дата утверждения)*	M -2024-0004 *(Документтин шифри)* 25 *(Беттин саны)* 12.02.2026 *(Бекитилген датасы)*
Ошский государственный университет **ОРГАНИЗАЦИОННО-УПРАВЛЕНЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА** **Положение «О требованиях к написанию и защите PhD диссертации для подготовки доктора философии (PhD) доктора по профилю в Ошском государственном университете»**	**Ош мамлекеттик университети** **ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ САЯСАТЫ** **ОшМУда философия докторун (PhD)/тармак боюнча докторду даярдоодо PhD диссертацияны жазууга жана коргоого коюлуучу талаптар жөнүндөгү» жобо**
1. Общие положения	**1. Жалпы жоболор**
1.1. Настоящее Положение разработано на основе следующих нормативных документов: - Закон Кыргызской Республики «Об образовании» от 11.08.2023 г. № 179. - Закон Кыргызской Республики «О науке» от 08.11.2023 г. №170. - Об утверждении Положения о порядке организации послевузовского профессионального образования докторантуры PhD/по профилю и присуждения ученой степени доктора философии (PhD)/доктора по профилю. Постановление Правительства Кыргызской Республики от 27 августа 2024 года № 517.	**1.1.** Бул Жобо төмөнкү ченемдик документтердин негизинде иштелип чыккан: - «Кыргыз Республикасынын Билим берүү жөнүндөгү мыйзамы» 2023-жылдын 11-августундагы № 179 токтом. - Кыргыз Республикасынын Илим жөнүндөгү мыйзамы 2023-жылдын 8-ноябрындагы № 170 токтом. - Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнүн PhD/тармак боюнча докторантурасын уюштуруу жана философия доктору (PhD)/тармак боюнча доктор окумуштуулук даражасын ыйгаруу тартиби жөнүндө Жобо. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2024-жылдын 27-августундагы № 517 токтому.
1.2. Диссертация PhD должна отвечать следующим требованиям: - соответствовать актуальной проблематике имеющей характер приоритета в национальном масштабе; - соответствовать профилю, по которому защищается диссертация PhD; - основываться в передовых теоретических, методических и технологических достижениях науки, техники и производства; - содержать конкретные практические рекомендации, решения теоретических и/или прикладных задач; - результаты должны быть внедрены на институциональном уровне и/или в масштабе отрасли.	**1.2.** PhD диссертациясы төмөнкү талаптарга жооп бериш керек: - улуттук масштабдагы артыкчылыктуу, актуалдуу маселелерге дал келүүсү; - PhD диссертациясы корголуучу тармакка дал келүүсү; - илимдин, техниканын жана өндүрүштүн алдыңкы теориялык, методикалык жана технологиялык жетишкендиктерине негизделген; - конкреттүү практикалык сунуштарды, теориялык жана/же прикладдык маселелерди чечүү жолдорун камтыйт; - натыйжалар институттук деңгээлде жана/же тармактык масштабда ишке ашырылууга тийиш.

1.3. В соответствии со статьей 18 Закона Кыргызской Республики «О государственном языке Кыргызской Республики», в Кыргызской Республике предоставляется свобода выбора языка научных работ, защита диссертации PhD может пишется на государственном/официальном или английском языке.	**1.3.** «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 18-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасында илимий иштерди жазууда тилди тандоо эркиндиги берилген, PhD диссертациясы мамлекеттик/официалдык же англис тилде жазылат.
1.4. К публичной защите допускаются:	**1.4.** Ачык коргоого төмөндөгүлөргө уруксат берилет:
1.4.1. Диссертационная работа, соответствующая к требованиям диссертации PhD, прошедшая плагиат, имеющая оригинальность (процентность по отдельным наукам указана в пункте 1.5.) и предоставленную справку об этой оригинальности за 10 дней до публичной защиты	**1.4.1.** PhD диссертациянын талаптарына ылайык келген, плагиаттан өткөн, оригиналдуулукка ээ (айрым илимдер боюнча пайыздык көрсөткүч 1.5-пунктта көрсөтүлгөн) жана бул оригиналдуулук тууралуу маалымкатты расмий коргоого 10 күн калганга чейин берген диссертациялык иш
1.4.2. Отзывы членов жюри.	**1.4.2.** Калыстардын пикирлери.
1.4.3. Наличие двух статей в журналах, индексируемых на базе Web of Science или Scopus: принимаются статьи, которые: опубликованы и проиндексированы в научных изданиях индексируемых международными системами Web of Science или Scopus	**1.4.3**. Web of Science же Scopus базаларында индекстелген журналдарда эки макаланын болушу: Web of Science же Scopus эл аралык системаларында индекстелген илимий журналдарда жарыяланган жана индекстелген макалалар кабыл алынат.
1.4.4. К открытой публичной защите допускаются PhD докторант, имеющий документ, подтверждающий прохождение научной 2 недельной зарубежной стажировки	**1.4.4.** Эл алдында ачык коргоого катышууга чет өлкөдө 2 жумалык илимий стажировкадан өткөндүгүн тастыктаган документи бар PhD докторантына уруксат берилет.
1.5. Отдел аспирантуры и докторантуры организует проверку на плагиат два раза: 1) непосредственно после сдачи работы; 2) за две недели до публичной защиты диссертации. Окончательное решение по антиплагиату принимается после второй проверки на плагиат за две недели до публичной защиты диссертации. Оригинальность текста диссертации PhD должна составлять: - общественные и гуманитарные науки – не менее 75 %, - естественнонаучные, технические, физико-математические науки – не менее 85%; - медицинские, аграрные и биологические науки – не менее 88% Диссертационные работы PhD в обязательном порядке подлежат проверке с использованием программы антиплагиат ОшГУ, доступной по адресу https://www.intihal.net/	**1.5.** Аспирантура жана докторантура бөлүмү плагиаттык текшерүүнү эки жолу уюштурат: 1) ишти тапшыргандан кийин; 2) диссертацияны эл алдында коргоого эки жума калганда. Плагиатка каршы акыркы чечим диссертацияны эл алдында коргоого эки жума калганда экинчи жолу плагиаттык текшерүүдөн кийин кабыл алынат. PhD диссертациянын текстинин оригиналдуулугу төмөнкүдөй болуш керек: - коомдук жана гуманитарнык илимдер – 75 %дан кем эмес, - табигый илимдер, техникалык, физика-математикалык илимдер – 85%дан кем эмес; - медициналык, агрардык жана биологиялык илимдер – 88%дан кем эмес. PhD диссертациялык иштер ОшМУнун https://www.intihal.net/ антиплагиат программасынын жардамы менен милдеттүү түрдө текшерилет

1.6. Первая глава диссертации не подлежит на проверку программой антиплагиата.	**1.6.** Диссертациянын биринчи бапы антиплагиат программасы тарабынан текшерилбейт.
1.7. Сроки и время приема документации докторантов PhD, предзащиты и защиты диссертации могут быть изменены в случаях форс-мажора по объективной причине.	**1.7.** PhD докторанттарынын документтерин кабыл алуунун, алдын ала жана диссертацияларды коргоонун мөөнөттөрү жана убактысы объективдүү себептер боюнча форс-мажордук жагдайларда өзгөртүлүшү мүмкүн.
1.8. После загрузки на сайт университета электронного варианта диссертации докторанта PhD за заимствование и присваивание текста другими учеными отдел аспирантуры и докторантуры не несет ответственность.	**1.8.** PhD доктoранттын диссертациясынын электрондук версиясын университеттин сайтына жүктөгөндөн кийин, аспирантура жана докторантура бөлүмү тексттин башка окумуштуулар тарабынан алынышы жана өздөштүрүлүшү үчүн жоопту эмес.
1.9. На одном заседании экспертной комиссии проводится защита 2 (двух) диссертации, в течение 1 (одного) дня. Все процедуры защиты записываются на видео и загружаются на платформу YouTube, а также ведется полная стенограмма (письменная запись) защиты.	**1.9.** Эксперттик комиссиянын бир отурумунда 1 (бир) күндүн ичинде 2 (эки) диссертация корголот. Коргоонун бардык процедурасы видеого тартылып YouTube ка жүктөлөт, толук жазуу жазылып турат.
1.10. Допускается онлайн участие зарубежного научного руководителя на предварительной и публичной защите диссертации в форс-мажорных обстоятельствах или по объективной причине.	**1.10.** Диссертацияны алдын ала коргоого жана ачык коргоого чет өлкөлүк илимий жетекчинин онлайн катышуусуна форс-мажордук жагдайларда же объективдүү себептерден улам жол берилет.
1.11. Экспертная комиссия проводит открытое голосование для принятия решения ходатайство о присуждения докторанту PhD ученой степени доктора философии (PhD)/доктора по профилю по соответствующей специальности или об отказе в присуждении данной степени.	**1.11.** Эксперттик комиссия PhD докторантка тиешелүү багыт боюнча философиянын доктору (PhD)/тармак боюнча доктор илимий даражасын ыйгаруу же бул илимий даражаны берүүдөн баш тартуу жөнүндөгү чечимди кабыл алуу үчүн ачык добуш берүүнү өткөрөт.
1.12. На предварительной защите докторант PhD представляет: 1) диссертацию PhD в твердом и электронном варианте; 2) научные публикации по теме диссертационного исследования; 3) внешние отзывы (при наличии); 4) публичное выступление с изложением краткого содержания результатов диссертационного исследования; 5) заключения экспертизы членов жюри; 6) отзывы научных руководителей; 7) справку о наличии заимствований; 8) выписку об утверждении темы диссертации PhD.	**1.12.** Алдын ала коргоодо PhD доктoранты төмөнкүлөрдү берет: 1) PhD диссертациясын кагаз түрүндө жана электрондук вариантта; 2) диссертациялык изилдөөнүн темасы боюнча илимий публикацияларды; 3) тышкы пикирлерди (болсо); 4) диссертациялык изилдөөнүн кыскача мазмунун баяндоо менен эл алдында чыгып сүйлөөнү; 5) калыстар тобунун мүчөлөрүнүн экспертизасынын корутундусун; 6) илимий жетекчилердин пикирлерин; 7) көчүрүп алуу жөнүндө маалымкатты; 8) PhD диссертациясынын темасын бекитүү жөнүндө көчүрмөнү

1.13. Порядок проведения заседания комиссии по защите диссертации включает в себя следующее: **1) Предварительная защита:** -в день предварительной защиты из числа членов комиссии путем открытого взаимного выдвижения назначается председатель комиссии; - вступительное слово председателя, установление наличия кворума и правомочности заседания, представление докторанта PhD и темы его диссертации; - информация ученого секретаря о соответствии документов докторанта PhD нормативным требованиям, их полноте и достаточности научных публикаций; - доклад докторанта PhD (до 20 минут); - вопросы к докторанту PhD и его ответы; - выступления научных руководителей; - заслушивание отзывов и замечаний; - ответы докторанта PhD на поступившие замечания и предложения; - обсуждение членами комиссии; - по результатам предварительной защиты в протоколе указывается одно из следующих решений: а) рекомендовать диссертацию к основной защите; б) рекомендовать к повторной предварительной защите после устранения указанных недостатков; в) не рекомендовать диссертацию к защите. **2) Открытая защита:** - ознакомление с приказом ректора университета о назначении председателя, избранного на предварительной защите; - вступительное слово председателя, установление наличия кворума и правомочности заседания, представление докторанта PhD и темы его диссертации; - информация ученого секретаря о соответствии документов докторанта PhD нормативным требованиям, их полноте и достаточности научных публикаций;	**1.13. Диссертацияны коргоо боюнча калыстар тобунун жыйналышынын тартиби төмөнкүлөрдү камтыйт:** **1) Алдын ала коргоо:** - алдын ала коргоо күнү калыстар тобунун мүчөлөрүнүн арасынан калыстар тобунун төрагасы/төрайымы өз ара ачык сунуштоо жолу менен дайындалат; - төраганын/төрайымдын жыйындын ачылыш сөзү, кворумдун бар экендигин жана жыйындын мыйзамдуулугун аныктоо, PhD докторантты жана анын PhD диссертациясынын темасын тааныштыруу; - PhD докторанттын документтеринин нормативдик талаптарга шайкештиги, алардын толуктугу жана илимий басылмаларынын жетиштүүлүгү жөнүндө окумуштуу катчынын маалыматы; - PhD докторанттын доклады (20 мүнөткө чейин); - PhD докторантка берилген суроолор жана анын жооптору; - илимий жетекчилердин сөздөрү; - сын-пикирлерди угуу; - PhD докторанттын берилген сын-пикирлерге жана сунуштарга жооптору; - калыстар тобунун талкуусу; - алдын ала коргоонун жыйынтыгы боюнча протоколдо төмөнкү чечимдердин бири көрсөтүлөт: а) диссертацияны негизги коргоого сунуштоо; б) белгиленген кемчиликтерди жоюу менен кайра алдын ала коргоого сунуштоо; в) диссертацияны коргоого сунуштабоо. **2) Ачык коргоо:** – алдын ала коргоодо шайланган төраганы/төрайымды университеттин ректору тарабынан чыгарылган дайындоо буйругу менен тааныштыруу; - төраганын/төрайымдын жыйындын ачылыш сөзү, кворумдун бар экендигин жана жыйындын мыйзамдуулугун аныктоо, PhD докторантты жана анын PhD диссертациясынын темасын тааныштыруу; - PhD докторанттын документтеринин нормативдик талаптарга

- доклад докторанта PhD (до 20 минут); - вопросы к докторанту PhD и его ответы; - выступления научных руководителей; - ответы на отзывы и рецензии; - ответы докторанта PhD на поступившие замечания и предложения; (Приложение 4) - обсуждение членами комиссии; - заключительное слово докторанта PhD; - открытое голосование членов комиссии для принятия решения о присуждении или отказе в присуждении соответствующей ученой степени докторанту PhD; - объявление результатов открытой защиты; - принятие заключения комиссии по диссертации по итогам защиты (Приложение 2).	шайкештиги, алардын толуктугу жана илимий басылмаларынын жетиштүүлүгү жөнүндө окумуштуу катчынын маалыматы; - PhD доктoранттын доклады (20 мүнөткө чейин); - PhD докторантка берилген суроолор жана анын жооптору; - илимий жетекчилердин сөздөрү; - сын-пикирлерге жооп берүү; - PhD докторанттын берилген сын-пикирлерге жана сунуштарга жооптору; (Тиркеме 4) - калыстар тобунун талкуусу; - PhD докторанттын жыйынтыктоочу сөзү; - PhD докторантка тиешелүү илимий даражаны ыйгаруу же ыйгаруудан баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алуу үчүн калыстар тобунун өз ара ачык добуш берүүсү; - ачык коргоонун жыйынтыгын жарыялоо; - коргоонун жыйынтыгы боюнча диссертацияга карата калыстар тобунун корутундусун кабыл алуу (Тиркеме 2).
1.14. Решение экспертной комиссии считается принятым положительно, если за него проголосовало 2/3 (две трети) и более членов экспертной комиссии, участвовавших в заседании. Если за положительное решение проголосовало менее 2/3 (двух третей) членов экспертной комиссии, участвовавших в заседании, принимается отрицательное решение ученых степеней.	**1.14.** Эгерде PhD докторантка жыйналышка катышкан калыстар тобунун 2/3 (үчтөн эки) же андан көп бөлүгү “макул” добуш берсе, анда калыстардын чечими оң кабыл алынды деп эсептелинет. Эгерде жыйналышка катышкан калыстар тобунун 2/3төн (үчтөн экисинен) азы «каршы» добуш берсе, анда терс чечим кабыл алынат.
2. **Инструкция по оформлению диссертации**	2. **Диссертацияны даярдоо боюнча нускама**
2.1. Диссертационная работа на соискание ученой степени доктора философии (PhD/по профилю) предоставляется в твердом переплете.	**2.1.** Философия илимдеринин доктору (PhD)/тармак боюнча доктор даражасын изденип алуу үчүн диссертациялык иш каттуу мукабада берилет.
2.2. Докторантам PhD разрешается защита диссертации PhD на английском языке, если она написана на английском языке с последовательным переводом ее текста на государственный или официальный язык и обеспечением синхронного перевода на кыргызский или русский язык во время защиты	**2.2.** PhD докторанттарына, эгерде диссертациялык иш англис тилинде кыргыз, орус жана жазылган болсо, коргоодо, баалоодо жюрилердин курамына докладтын мамлекеттик, расмий жана чет тилдерине синхрондуу котормону камсыз кылуу менен диссертациясын коргоого уруксат берилет.

2.3. Диссертациии принимаются на следующих языках: кыргызский, русский и английский.	**2.3**. Диссертациялар төмөнкү тилдер боюнча кабыл алынат: кыргыз, орус жана англис тилдеринде
2.4. Объём диссертации, не включая библиографию и приложения, должен составлять не менее 50–60 страниц (в пределах 9 230–10 415 слов)	**2.4.** Диссертациянын көлөмү библиографияны жана тиркемелерди кошпогондо 50-60 беттен кем эмес (9230-10415 сөздүн чегинде) болуш керек
2.5. За некачественное выполнение и неправильное оформление диссертации ответственность берет на себя докторант PhD и его научные руководители.	**2.5.** Диссертациянын сапатсыз аткарылышы жана талаптарга ылайык эмес таризделиши үчүн жоопкерчилик PhD докторантка жана анын илимий жетекчилерине жүктөлөт.
3. Структура и требования к содержанию диссертации PhD	**3. PhD диссертациянын структурасына жана мазмунуна талаптар**
3.1 Диссертация PhD должна содержать следующие структурные части: – титульный лист; – содержание; – краткую аннотацию (на кыргызском, русском и английском языках); – перечень условных обозначений (при необходимости); – введение; – основную часть диссертации (текст), структурированную по главам с выводами по каждой главе; – заключение; – практические рекомендации; – список использованных литератур; – приложения (при необходимости).(Приложение 3)	**3.1.** PhD диссертация төмөнкү структуралык бөлүктөрдү камтуусу зарыл: - титулдук бети; - мазмуну; -кыскача аннатоция (кыргыз, орус жана англ. тилдеринде) - шарттуу белгилердин тизмеси (зарыл болсо); - киришүү; - ар бир бап боюнча корутундулары бар баптарга бөлүнгөн диссертациянын негизги бөлүгү (тексти); - корутундулар; - практикалык сунуштар; - колдонулган адабияттардын тизмеси; - тиркемелер (зарыл болсо).(Тиркеме 3)
4. Титульный лист	**4. Титулдук бет**
1. На титульном листе диссертации должны быть указаны следующие сведения: • наименование «Ошский государственный университет»; • индекс УДК (https://classinform.ru/udk.html); • фамилия, имя и отчество автора; • название диссертации; • шифр и наименование соответствующего направления подготовки, по которому соискатель претендует на присуждение учёной степени; • разрешительная подпись и подпись заведующего отделом аспирантуры и докторантуры;	**1. Диссертациянын титулдук барагында төмөнкү маалыматтар көрсөтүлүшү керек:** • «Ош мамлекеттик университети» деген жазуу; • УДК индекси (https://classinform.ru/udk.html); • автордун фамилиясы, аты жана атасынын аты; • диссертациянын аталышы; • изденип жаткан окумуштуулук даражага ылайык тиешелүү багыттын шифры жана аталышы; • Аспирантура жана докторантура бөлүмүнүн башчысынын уруксаты жана колу;

• сведения об отечественном научном руководителе (учёная степень, учёное звание, фамилия, имя, отчество), а также его разрешительная подпись и подпись; • наименование кафедры, на которой утверждена диссертационная работа; • место работы соискателя; • места работы научных руководителей (отечественного и зарубежного); • место подготовки диссертации и год её выполнения. На титульном листе в обязательном порядке должна быть указана пометка **«На правах рукописи»**. *Приложение 1*	• ата мекендик илимий жетекчи жөнүндө маалыматтар (илимий даражасы, илимий наамы, фамилиясы, аты, атасынын аты), ошондой эле анын уруксаты жана колу; • диссертациялык иш бекитилген кафедранын аталышы; • изденүүчүнүн иштеген жери; • илимий жетекчилердин (ата мекендик жана чет өлкөлүк) иштеген жерлери; • диссертациянын даярдалган жери жана жылы. Титулдук баракта сөзсүз түрдө **«Кол жазма катары»** деген белги көрсөтүлүшү керек. *Тиркеме 1*
4.1. Темы диссертационных работ PhD должны соответствовать приоритетным направлениям развития науки.	**4.2**. PhD диссертациялардын темалары илимий өнүгүүнүн артыкчылыктуу багыттарына ылайыктуу болуусу керек.
4.2. В названии PhD-диссертации не рекомендуется использовать сложную научную терминологию. Аббревиатуры, указанные на титульном листе PhD-диссертации, подлежат обязательной расшифровке.	**4.3.** PhD диссертациянын аталышында илимий мүнөздөгү татаал терминологияны колдонуу сунушталбайт. PhD диссертациянын титулдук бетиндеги аббревиатура чечмеленүүгө тийиш.
5. Оглавление	**5. Мазмуну**
Оглавление включает в себя заголовки структурных частей диссертации, наименования всех глав, разделов и подразделов с указанием номеров страниц и приводится в начале диссертации.	Мазмуну диссертациянын структуралык бөлүктөрүнүн аталыштарын, бардык баптардын, бөлүмдөрдүн жана бөлүмчөлөрдүн аталыштарын барак номерлери менен камтыйт жана диссертациянын башында берилет.
6. Перечень условных обозначений	**6. Шарттуу белгилердин тизмеси**
6.1. Перечень условных обозначений, символов, единиц и терминов. Если в диссертации принята специфическая терминология, а также употребляются малораспространенные сокращения, новые символы, обозначения и т.п., то их перечень должен быть представлен в диссертации в виде отдельного списка, помещаемого перед введением.	**6.1.** Символдордун, шарттуу белгилердин, бирдиктердин жана терминдердин тизмеси. Эгерде диссертацияда конкреттүү терминология кабыл алынса жана азыраак таралган аббревиатуралар, жаңы символдор, белгилер ж.б. колдонулса, анда алардын тизмеси диссертацияда кириш сөзгө чейин коюлган өзүнчө тизме түрүндө көрсөтүлүш керек.
6.2. Если в диссертации PhD специальные термины, сокращения, символы, обозначения и т.п. повторяются менее трех раз, перечень не составляют, а их расшифровку приводят в тексте при первом упоминании.	**6.2.** Эгерде PhD диссертацияда атайын терминдер, аббревиатуралар, символдор, белгилер ж.б. үч жолудан кем кайталанса, тизме түзүлбөйт жана алардын чечмелөөсү текстте биринчи сөздөн кийин эле берилет.

7. Введение	7. Киришүү
7.1. Введение должно содержать: − актуальность темы диссертации; − связь темы диссертации PhD с приоритетными научными направлениями, крупными научными программами (проектами) или основными научно-исследовательскими работами (если такая связь имеется); − цель и задачи исследования; − научная новизна диссертационной работы; − практическую значимость полученных результатов; − экономическую значимость полученных результатов; − основные положения диссертации PhD, выносимые на защиту; − личный вклад соискателя; − апробации результатов исследования; − полноту отражения результатов диссертации PhD в публикациях; − структуру и объем диссертации PhD	**7.1.** Киришүү төмөндөгүлөрдү камтыш керек: − PhD диссертациянын темасынын актуалдуулугу; − PhD диссертациянын темасынын артыкчылыктуу илимий багыттар, негизги илимий программалар (долбоорлор) же негизги илимий иштер менен байланышы (эгерде мындай байланыш бар болсо); − изилдөөнүн максаты жана милдеттери; − диссертациялык иштин илимий жаңылыгы; − алынган натыйжалардын практикалык мааниси; − алынган натыйжалардын экономикалык мааниси; − коргоого берилген PhD диссертациялардын негизги жоболору; − изденүүчүнүн жеке салымы; − изилдөөнүн жыйынтыктарынын апробациялары; − PhD диссертациянын жыйынтыктарынын басылмаларда чагылдырылышынын толуктугу; − PhD диссертациянын түзүмү жана көлөмү
7.2. Название каждого из перечисленных пунктов выделяется жирным шрифтом.	**7.2.** Жогорудагы ар бир тизмеленген пункттун аталышы кара шрифт менен белгиленет.
7.3. Введение включает краткий раздел объемом до 4 страниц.	**7.3.** Кириш сөз 4 бетке чейин кыска бөлүмдү камтыйт.
7.4. Актуальность темы PhD-диссертации. В диссертации даётся оценка современного состояния проблемы, подлежащей решению; обосновываются исходные предпосылки и исходные данные для разработки темы, а также необходимость проведения исследований по выбранной теме для развития соответствующей отрасли науки или производства. При этом выбранная научная тема должна соответствовать приоритетным направлениям развития науки, научно-технической и научно-инновационной деятельности в	**7.4. PhD диссертациянын темасынын актуалдуулугу.** Диссертацияда чечилип жаткан маселенин учурдагы абалына баа берилет, теманы иштеп чыгуу үчүн негиз жана баштапкы маалыматтар, илимдин же өндүрүштүн тиешелүү тармагын өнүктүрүү үчүн тандалган тема боюнча изилдөө жүргүзүү зарылчылыгынын негиздери берилет, өзгөчө илимий темалар Кыргыз Республикасында илимди, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иштин өнүктүрүүнүн артыкчылыктуу багыттарына шайкеш келүүсү керек.

Кыргызской Республике	
7.5. Связь темы диссертации с крупными научными программами, основными научно-исследовательскими работами, проводимыми научными учреждениями. Указывается, выполнена ли диссертация PhD в рамках научно-исследовательских работ, государственных программ, проектов или является инициативной.	**7.5.** Диссертациянын темасынын ири илимий программалар, илимий мекемелер жүргүзгөн негизги илимий-изилдөө иштери менен байланышы. PhD диссертация илимий-изилдөө иштеринин, мамлекеттик программалардын, долбоорлордун алкагында аткарылгандыгы же демилгелүү экендиги көрсөтүлөт.
7.6. Цель и задачи исследования. Формулируются цель работы и задачи, которые необходимо решить.	**7.6. Изилдөөнүн максаты жана милдеттери.** Иштин максаты жана чечиле турган милдеттери түзүлөт.
7.7. Научная новизна полученных результатов. При изложении научной новизны проведенного исследования следует показать отличие полученных результатов от известных, описать степень новизны (впервые получено, усовершенствовано, дано дальнейшее развитие и т.п.).	**7.7. Алынган жыйынтыктардын илимий жаңылыгы.** Жүргүзүлгөн изилдөөнүн илимий жаңылыгын баяндоодо алынган натыйжалардын белгилүү натыйжалардан айырмасын көрсөтүү, жаңылыктын даражасын сүрөттөө керек (биринчи жолу алынган, өркүндөтүлгөн, андан ары өнүгүү берилген ж.б.).
7.8. Практическая значимость полученных результатов. В диссертации PhD, имеющей теоретическое значение, должны приводиться сведения о научном применении результатов исследований или рекомендаций по их использованию, а в диссертации PhD, имеющей практическое значение – сведения о практическом применении полученных результатов или рекомендаций по их использованию. Отмечая практическую ценность полученных результатов, необходимо дать информацию о степени готовности их к использованию или масштабах использования.	**7.8. Алынган жыйынтыктардын практикалык мааниси.** Теориялык мааниси бар диссертацияда изилдөөлөрдүн натыйжаларын же аларды пайдалануу боюнча сунуштарды илимий колдонуу жөнүндө маалыматтар, ал эми практикалык мааниси бар диссертацияда алынган натыйжаларды же аларды пайдалануу боюнча сунуштарды практикалык колдонуу жөнүндө маалыматтар берилиши керек. Алынган натыйжалардын практикалык баалуулугун белгилеп, алардын колдонууга даярдыгы же колдонуу масштабы жөнүндө маалымат берүү зарыл.
7.9. Экономическая значимость полученных результатов. В оценке экономической значимости полученных результатов (если они имеются) следует показать возможность использования результатов диссертации PhD в качестве коммерческого продукта, размеры экономического эффекта, подтверждаемые соответствующими документами.	**7.9. Алынган жыйынтыктардын экономикалык мааниси.** Алынган натыйжалардын экономикалык маанилүүлүгүнө баа берүүдө (эгер бар болсо) диссертациянын жыйынтыктарын коммерциялык продукт катары колдонуу мүмкүндүгү, тиешелүү документтер менен ырасталган экономикалык натыйжанын өлчөмдөрү көрсөтүлүшү керек.
7.10. Личный вклад соискателя. Показывается участие соискателя и соавторов в совместных работах. Вклад автора в полученные научные результаты, которые вошли в диссертацию, должен быть разграничен	**7.10. Изденүүчүнүн жеке салымы.** Изденүүчүнүн жана авторлоштордун биргелешкен иштерге катышуусу көрсөтүлөт. Диссертацияга кирген илимий жыйынтыктарга автордун кошкон салымы авторлоштордон

от вклада соавторов.	бөлүнүүсү керек.
7.11. Апробации результатов диссертации PhD. Дается информация о научных съездах, конференциях, симпозиумах, совещаниях, где докладывались результаты исследований, включенные в диссертацию PhD. **7.12. Полнота отражения результатов диссертации в публикациях.** Должны быть опубликованы не менее двух научных статьей, отражающих научные результаты диссертационного исследования – в научных изданиях индексируемых международными системами Web of Science или Scopus. К опубликованным работам, отражающим основные научные результаты диссертации, приравниваются: дипломы на открытия; патенты на изобретения; свидетельства на полезную модель; патенты на промышленный образец; компьютерные программы; топологии интегральных схем.	**7.11. PhD диссертациясынын жыйынтыктарын апробациялоо.** PhD диссертацияга киргизилген изилдөөлөрдүн жыйынтыктары билдирилген илимий съезддер, конференциялар, симпозиумдар, кеңешмелер жөнүндө маалымат берилет. **7.12. Диссертациянын жыйынтыктарын басылмаларда чагылдыруунун толуктугу.** Диссертациялык изилдөөнүн илимий натыйжаларын чагылдырган Web of Science же Scopus эл аралык илимий базаларда индекстелген илимий басылмаларда экиден кем эмес илимий макала жарыяланышы керек. Диссертациянын негизги илимий натыйжаларын чагылдырган жарыяланган эмгектерге төмөнкүлөр теңдештирилет: ачылышка берилген дипломдор; ойлоп табууга патенттер; пайдалуу моделге күбөлүктөр; өнөр жай үлгүсүнө патенттер; компьютердик программалар; интегралдык микросхемалардын топологиялары.
7.13. Структура и объем диссертации. Указываются структура диссертации, наличие введения, количество не менее трех глав, приложения, приводится полный объем диссертации в страницах, а также объем, занимаемый иллюстрациями, таблицами, приложениями (с указанием их количества), а также количество использованных библиографических источников (включая собственные публикации соискателя)	**7.13. Диссертациянын структурасы жана көлөмү.** Диссертациянын түзүмү кириш сөз, аннотоциясы (кыргыз, орус жана англис тилде 3 барак), үчтөн кем эмес главадан жана тиркемелерден турат, диссертациянын беттеринде толук көлөмү, ошондой эле иллюстрациялар, таблицалар, тиркемелер (алардын санын көрсөтүү менен) жана пайдаланылган библиографиялык булактардын саны (изденүүчүнүн өзүнүн жарыялоолорун кошкондо) көрсөтүлөт
8. Основная часть диссертации	**8. Диссертациянын негизги бөлүктөрү**

8.1. Глава **8.2.1. Обзор литературы** В обзоре литературы PhD докторант дает анализ основных этапов в развитии научной мысли по изучаемой проблеме. В этой главе соискатель должен выделить те вопросы, которые остались неразрешенными, и таким образом определить свое место в решении проблемы. Желательно закончить этот раздел кратким резюме о необходимости проведения исследований в данной области	**8.1. Бап** **8.2.1. Адабияттардын обзору** Адабияттар обзорунда диссертант изилденип жаткан маселенин илимий маанилүүлүгүн өнүктүрүүнүн негизги этаптарына талдоо берет. Бул бөлүмдө, изденүүчү чечилбей калган маселелерди баса белгилеп, ошону менен көйгөйдү чечүүдө өз ордун аныкташы керек. Бул бөлүмдү ушул жаатта изилдөө жүргүзүү зарылдыгы жөнүндө резюме менен аяктоо максатка ылайыктуу
8.3. Глава 2. Материал и методы исследования	**8.3. Бап. Материалдар жана изилдөө методдору**
8.3.1. Объект исследования — это определённая совокупность свойств и отношений, которая существует независимо от субъекта познания, но отражается им и служит в качестве конкретного поля научного поиска. В качестве объекта познания рассматриваются связи, отношения и свойства реального объекта, включённые в процесс познания. Явление (процесс), порождающее проблемную ситуацию и являющееся предметом исследования автора, чётко описывается как существующее независимо от исследователя. Паспорта научных специальностей содержат обобщённое описание объектов исследования для каждой научной специальности.	**8.3.1. Изилдөөнүн объекти** – бул белгилүү бир издөө талаасы катары кызмат кылган таануучудан көз карандысыз бирок ага чагылдырылган, касиеттердин жана мамилелердин белгилүү жыйындысы. Таанып-билүүнүн объектиси катары таанып-билүү процессине кирген байланыштар, мамилелер, чыныгы объектинин касиеттери эсептелет. Көйгөйлүү кырдаалды жараткан автор изилдеп жаткан жана изилдөөчүдөн көз карандысыз болгон кубулуш (процесс) так баяндалган. Илимий адистиктердин паспорттору ар бир илимий адистик үчүн изилдөө объектилеринин жалпы сүрөттөлүшүн камтыйт.
8.3.2. Предмет исследования является частью объекта исследования и это значимые с теоретической или практической точки зрения свойства, особенности или стороны объекта. В предмете исследования фиксируется то свойство или отношение в объекте, которое в данном случае подлежит глубокому специальному изучению. В одном и том же объекте могут быть выделены различные предметы исследования. В предмет включаются только те элементы, связи и отношения объекта, которые подлежат изучению в данной работе. Поэтому определение предмета исследования означает и установление границ поиска, и предположение о наиболее существенных в плане поставленной проблемы связях, и допущение возможности их временного	**8.3.2. Изилдөөнүн предмети** изилдөө объектисинин бир бөлүгү болуп саналат жана бул объектинин теориялык же практикалык касиеттери, өзгөчөлүктөрү же объектинин ар тарабынан маанилүү болуп саналат. Изилдөөнүн предметинде бул учурда терең атайын изилдөөгө тийиш болгон объекттин өзгөчөлүгү же ага болгон мамиле жазылат. Бир эле объектте ар кандай изилдөө предметтери баса белгилениши мүмкүн. Предметке берилген иште изилденүүгө тийиш болгон элементтер, байланыштар жана объекттин мамилелери гана киргизилет. Ошондуктан, изилдөө предметин аныктоо издөө чектерин белгилөө, коюлган маселелер боюнча абдан маанилүү бир божомол, ошондой эле аларды убактылуу бөлүү жана бир системага бириктирүү мүмкүндүгүн болжолдоо дегенди да билдирет. Концентрацияланган түрдө предметте издөө багыттары, маанилүү милдеттер, аларды тиешелүү каражаттар жана ыкмалар менен чечүү

вычленения и объединения в одну систему. В предмете в концентрированном виде заключены направления поиска, важнейшие задачи, возможности их решения соответствующими средствами и методами.	мүмкүнчүлүктөрү жыйынтыкталган.
8.3.3. При описании объекта и предмета исследования, методов и оборудования соискатель характеризует основные подходы к решению поставленных задач, излагает используемые теоретические и (или) экспериментальные методы и обосновывает целесообразность их использования, а также описывает применяемую аппаратуру. Обязательными являются оценка погрешности измерений, обоснование выбора объекта исследования и описание предмета исследования, его свойств, методы статистической обработки полученных данных.	**8.3.3.** Изилдөө объектисин жана предметин, методдорун жана жабдууларын сыпаттоодо изденүүчү коюлган милдеттерди чечүүгө негизги мамилелерди мүнөздөйт, колдонулган теориялык жана (же) эксперименталдык методдорду баяндайт жана аларды пайдалануунун максатка ылайыктуулугун негиздейт, ошондой эле колдонулуучу аппаратураны сүрөттөйт. Өлчөөнүн катасын баалоо, изилдөө объектисин тандоонун негиздемеси жана изилдөө предметин, анын касиеттерин, алынган маалыматтарды статистикалык иштетүү ыкмаларын сыпаттоо милдеттүү болуп саналат.
8.4. Глава 3. Результаты собственных исследований и обсуждение	**8.4. 3 Бап. Өзүнүн изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары жана талкуулоо**
8.4.1. При изложении результатов собственного научного исследования PhD-докторант должен особо подчеркнуть научную новизну, определяющую вклад в разработку проблемы (задачи) соответствующей отрасли науки либо в развитие конкретных научных направлений. PhD-докторант обязан оценить достоверность полученных результатов и сопоставить их с аналогичными результатами отечественных и зарубежных исследователей	**8.4.1.** PhD докторанты өзүнүн илимий изилдөөлөрүнүн натыйжаларын баяндоодо илимдин тиешелүү тармагындагы маселени (тапшырманы) иштеп чыгууга же конкреттүү багыттарды өнүктүрүүгө эмне алып келе турган жаңылыкты баса белгилеши керек. PhD докторанты алынган натыйжалардын ишенимдүүлүгүнө баа берип, аларды ата мекендик жана чет өлкөлүк изилдөөчүлөрдүн окшош натыйжалары менен салыштырышы керек.
8.4.2. Весь порядок изложения в диссертации PhD должен быть подчинен цели исследования, сформулированной автором. Разделение материала диссертации PhD на главы, разделы, подразделы, пункты, а также их последовательность должно быть логически оправданным	**8.4.2.** PhD диссертацияны жазуунун бардык тартиби автор тарабынан түзүлгөн изилдөөнүн максатына баш ийүүгө тийиш.PhD диссертациянын материалын баптарга, бөлүмдөргө, бөлүмчөлөргө, параграфтарга бөлүү, ошондой эле алардын ырааттуулугу логикалык жактан негизделиши керек
8.4.3. В тексте диссертации PhD следует избегать общих слов и рассуждений, без доказательных утверждений. Результаты исследований необходимо излагать в диссертации сжато, логично и аргументировано.	**8.4.3.** PhD диссертациянын текстинде жалпы сөздөрдөн, жүйөөлөрдөн жана негизсиз билдирүүлөрдөн алыс болуу керек. Изилдөөнүн натыйжалары диссертацияда кыска, логикалык жана негиздүү түрдө берилиши керек.
8.4.4. При написании диссертации PhD докторант PhD обязан	**8.4.4.** PhD диссертацияны жазууда PhD докторанты материалды алган

делать ссылки на источники, из которых он заимствует материалы или отдельные результаты (в том числе и на свои собственные). Не допускается перепечатка текста других авторов без ссылок на них, а также его цитирование без использования кавычек	булактарга же жеке натыйжаларга (анын ичинде өзүнүн жеке натыйжаларына) шилтеме жасоого милдеттүү. Башка авторлордун текстин аларга шилтемесиз кайра басып чыгарууга, ошондой эле тырмакчаны колдонбостон цитаталоого жол берилбейт
8.4.5. Каждую главу диссертации PhD следует завершать кратким заключением, которое подводит итоги этапов исследования и на котором базируется формулировка основных научных результатов и практических рекомендаций диссертационном исследования в целом.	**8.4.5.** PhD диссертациянын ар бир бапы изилдөөнүн этаптарын жалпылаган жана бүтүндөй диссертациялык изилдөө үчүн негизги илимий натыйжаларды жана практикалык сунуштарды формулировкалоого негизделген кыскача корутунду менен жыйынтыкталышы керек.
9. Выводы Основные выводы по результатам выполненной работы должны быть краткими и вытекать из поставленных задач, состоять из крупных обобщающих пунктов, подводящих итог выполненной работы.	**9. Корутундулар** Аткарылган иштин жыйынтыгы боюнча негизги корутундулар кыска жана берилген тапшырмалардан келип чыгышы керек жана аткарылган иштин жыйынтыгын чыгарган чоң жалпылоочу пункттардан турушу керек.
10. Практические рекомендации Практические рекомендации **п**риводятся возможности практического применения полученных результатов, могут быть обсуждены перспективы дальнейшего развития данного научного направления. При наличии актов о внедрении полученных результатов, авторских свидетельств, патентов, других материалов, относящихся к объектам интеллектуальной собственности, зарегистрированных в установленном порядке, в соответствующих пунктах этого подраздела следует делать ссылки на эти документы.	**10. Практикалык сунуштар** Практикалык рекомендацияларда алынган натыйжаларды иш жүзүндө колдонуу үчүн мүмкүнчүлүктөр берилет жана бул илимий багытты мындан ары өнүктүрүүнүн перспективалары талкууланышы мүмкүн. Алынган натыйжаларды ишке ашыруу боюнча актылар, белгиленген тартипте катталган автордук күбөлүктөр, патенттер жана интеллектуалдык менчик объектилерине тиешелүү башка материалдар болсо, ушул бөлүмдүн тиешелүү пункттарында бул документтерге шилтемелер жасалууга тийиш.
11. Список использованной литературы В список использованной литературы включаются только те источники, на которые имеются ссылки в тексте PhD-диссертации, и оформляются они в соответствии со стандартами цитирования APA.	**11. Колдонулган адабияттардын тизмеси** Колдонулган адабияттардын тизмесине PhD диссертациянын текстинде шилтеме берилген жана APA цитаталоо стандарттарына ылайык форматталат. https://base.oshsu.kg/resurs/document/PDF-20251224054211-

https://base.oshsu.kg/resurs/document/PDF-20251224054211-admin_nauk.pdf	admin_nauk.pdf
12. Приложения Приложения формируются в случае необходимости более полного раскрытия содержания и результатов исследований, оценки их научной и практической значимости.	**12. Тиркемелер** Тиркемелер изилдөөлөрдүн мазмунун жана натыйжаларын толугураак ачып берүү жана алардын илимий-практикалык маанисин баалоо зарыл болгондо түзүлөт.
13. Правила оформления диссертации. Общие требования	**13. Диссертацияны жазуу эрежелери. Жалпы талаптар**
13.1. Ссылки и библиографический список PhD-диссертации оформляются в соответствии со стандартами цитирования APA. https://base.oshsu.kg/resurs/document/PDF-20251224054211-admin_nauk.pdf	**13.1.** PhD диссертациянын шилтемелер жана библиографиялык тизмелер APA цитаталоо стандарттарына ылайык форматталат. https://base.oshsu.kg/resurs/document/PDF-20251224054211-admin_nauk.pdf
13.2. Текст PhD диссертации печатается с использованием компьютерного принтера на белой бумаге формата А4 (210 × 297 мм) на одной стороне листа с межстрочным интервалом 1,5. Допускается размещение таблиц и цифровых материалов на листах формата А3 (297 × 420 мм). Текст диссертации набирается в текстовом редакторе Microsoft Word; рекомендуется использовать шрифт Times New Roman размером 14 пт.	**13.2.** PhD диссертациянын тексти компьютердик принтердин жардамы менен А4 форматындагы ак кагаздын (210x297 мм) бир жак бетине 1,5 сап аралык менен басылып чыгарылат. Таблицаларды жана цифраларды А3 барактарында (297x420 мм) берүүгө жол берилет. Диссертациянын тексти Word тексттик редакторунун жардамы менен терилген жана Times New Roman шрифтин 14 размерин колдонуу сунушталат.
13.3. Текст диссертации PhD следует печатать, соблюдая следующие размеры полей: левое – 30 мм, правое – 10 мм, верхнее и нижнее – 20 мм.	**13.3.** PhD диссертациянын тексти төмөнкү чектердин өлчөмүн сактоо менен басылышы керек: сол жагынан – 30 мм, оң жагынан – 10 мм, үстү жана асты – 20 мм.
13.4. Шрифт печати должен быть прямым, светлого начертания, четким, черного цвета, одинаковым по всему объему текста диссертации PhD. Разрешается использовать компьютерные возможности акцентирования внимания на определениях, терминах, теоремах, важных особенностях, применяя разное начертание шрифта: курсивное, полужирное, курсивное полужирное, выделение с помощью рамок, разрядки, подчеркивания и другое.	**13.4.** Басма шрифти түз, ачык түстүү, ачык, кара жана PhD диссертациянын бүткүл тексти боюнча бирдей болушу керек. Компьютердин мүмкүнчүлүктөрүн аныктоолорго, терминдерге, теоремаларга, маанилүү өзгөчөлүктөргө көңүл буруугa, ар кандай шрифт стилдерин колдонууга жол берилет: курсив, калың, курсив коюу, алкактар менен бөлүп көрсөтүү, боштук, астын сызуу ж.б.
13.5. Распечатки компьютерных программ должны соответствовать формату А4. Печатные материалы включаются в общую нумерацию страниц диссертации и размещаются после общих выводов;	**13.5.** Компьютердик программалардын басып чыгаруулары А4 форматына туура келиши керек. Басма материалдар диссертациянын барактарынын жалпы номерлерине киргизилет жана жалпы

иллюстрации формата, превышающего А4, помещаются в конце диссертации	корутундулардан кийин, ал эми А4 форматынан чоңураак форматтагы иллюстрациялар болсо, акырына жайгаштырылат.
13.6. Текст основной части диссертации PhD делят на главы. Каждая глава состоит из разделов, которые при необходимости могут быть разбиты на подразделы и пункты.	**13.6.** PhD диссертациянын негизги бөлүгүнүн тексти баптарга бөлүнгөн. Ар бир глава бөлүмдөрдөн турат, аларды зарыл болгон учурда бөлүмчөлөргө жана пункттарга бөлүүгө болот.
13.7. Заголовки структурных частей диссертации PhD «ОГЛАВЛЕНИЕ», «ПЕРЕЧЕНЬ УСЛОВНЫХ ОБОЗНАЧЕНИЙ», «ВВЕДЕНИЕ», «ГЛАВА», «ВЫВОДЫ», «ПРАКТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ», «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ», «ПРИЛОЖЕНИЯ» печатаются заглавными буквами по центру текста, с использованием полужирного шрифта размером на 1-2 пункта больше, чем 14 шрифт основного текста. Так же печатают заголовки глав.	**13.7.** PhD диссертациянын структуралык бөлүктөрүнүн «МАЗМУНУ», «КОНВЕНЦИЯЛАР ТИЗМЕСИ», «КИРИШҮҮ», «БАП», «КОРУТУНДУ», «ПРАКТИКАЛЫК СУНУШТАР», «ПАЙДАЛАР», «ТИРКЕМЕЛЕР» деген бөлүмдөр (подтемалар) баш тамгалар менен басылып калың (жирный) шрифт өлчөмүн колдонуу менен тексттин ортосуна негизги тексттин 14 шрифтинен 1-2 пункт жогору размерде жазылат. Баптардын аталыштары да ушундай басылат.
13.8. Заголовки разделов печатают строчными буквами (кроме первой заглавной) с абзацного отступа полужирным шрифтом размером на 1-2 пункта больше, чем в основном тексте.	**13.8.** Бөлүмдөрдүн аталыштары кичине тамгалар менен (биринчи баш тамгадан башкасы) негизги текстке караганда 1-2 пунктка чоңураак кара шрифт менен басылат.
13.9. Заголовки подразделов печатают с абзацного отступа строчными буквами (кроме первой заглавной) полужирным шрифтом с размером шрифта основного текста.	**13.9.** Бөлүмчөлөрдүн аталыштары абзац менен кичи тамгаларда (биринчи баш тамгадан башкасы) негизги тексттин шрифтинин өлчөмүндө кара шрифт менен басылып чыгат.
13.10. Пункты, как правило, заголовков не имеют. При необходимости заголовок пункта печатают с абзацного отступа полужирным шрифтом с размером шрифта основного текста в подбор к тексту.	**13.10**. Эреже катары, пункттарда аталыштар болбойт. Зарыл учурда пункттун аталышы текстке дал келүү үчүн негизги тексттин шрифт өлчөмүндө кара шрифтте абзац менен басылып чыгат.
13.11. В конце заголовков глав, разделов, подразделов и пунктов точку не ставят. Если заголовок состоит из двух или более предложений, их разделяют точкой (точками).	**13.11.** Баптардын, бөлүмдөрдүн, бөлүмчөлөрдүн жана пункттардын аталыштарынын аягында чекит коюлбайт. Эгерде аталыш эки же андан көп сүйлөмдөн турса, алар чекит (чекиттер) менен бөлүнөт.
13.12. Расстояние между заголовком (за исключением заголовка пункта) и текстом должно составлять 2-3 межстрочных интервала. Если между двумя заголовками текст отсутствует, то расстояние между ними устанавливается в 1,5-2 межстрочных интервала. Расстояние между заголовком и текстом, после которого следует заголовок, может быть больше, чем расстояние между заголовком и	**13.12.** Тексттин аталашы (пункттун аталышынан башкасы) менен тексттин ортосундагы аралык 2-3 сап аралык болушу керек. Эгерде эки аталыштын ортосунда текст жок болсо, анда алардын ортосундагы аралык 1,5-2 сап аралыкка коюлат. Рубрика менен кийинки тексттин ортосундагы аралык рубрика менен ал шилтеме кылган тексттин ортосундагы аралыктан көбүрөөк болушу мүмкүн.

текстом, к которому относится.	
13.13. Каждую структурную часть диссертации PhD следует начинать с нового листа.	**13.13.** PhD диссертациянын ар бир структуралык бөлүгү жаңы барактан башталышы керек.
13.14. Нумерация страниц дается арабскими цифрами. Первой страницей диссертации PhD является титульный лист, который включают в общую нумерацию страниц диссертации PhD. На титульном листе номер страницы не ставят. На последующих листах номер проставляют в центре нижней части листа без точки в конце.	**13.14.** Беттердин номерлери араб цифралары менен берилген. PhD диссертациянын биринчи бети титулдук баракча болуп саналат, ал PhD диссертациянын жалпы бетинин номерине киргизилет. Титулдук баракта беттин номери жок. Кийинки беттердеги номер барактын түбүнүн ортосуна чекити жок коюлат.
13.15. Нумерация глав, разделов, подразделов, пунктов, рисунков, таблиц, формул и уравнений дается арабскими цифрами без знака «№».	**13.15.** Главалардын, бөлүмдөрдүн, бөлүмчөлөрдүн, пункттардын, сүрөттөрдүн, таблицалардын, формулалардын жана теңдемелердин номерлери араб цифралары менен «№» белгиси жок берилет.
13.16. Номер главы ставят после слова «ГЛАВА». Структурные разделы «ОГЛАВЛЕНИЕ», «ПЕРЕЧЕНЬ УСЛОВНЫХ ОБОЗНАЧЕНИЙ», «ВВЕДЕНИЕ», «ВЫВОДЫ», «ПРАКТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ», «СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ», «ПРИЛОЖЕНИЯ» не имеют номеров.	**13.16.** Главанын номери “БӨЛҮМ” деген сөздөн кийин коюлат. «МАЗМУНУ», «ШАРТТУУ БЕЛГИЛЕРДИН ТИЗМЕСИ», «КИРИШҮҮ», «КОРУТУНДУ», «ПРАКТИКАЛЫК СУНУШТАР», «АДАБИЯТТАР», «ТИРКЕМЕЛЕР» түзүмдүк бөлүмдөрүндө номерлер жок.
13.17. Разделы нумеруют в пределах каждой главы. Номер раздела состоит из номера главы и порядкового номера раздела, разделенных точкой, например: «2.3.» (третий раздел второй главы)	**13.17.** Бөлүмдөр ар бир бөлүмдүн ичинде номерленген. Бөлүмдүн номери главанын номеринен жана чекит менен бөлүнгөн бөлүмдүн номеринен турат, мисалы: "2.3." (экинчи главанын үчүнчү бөлүмү)
13.18. Подразделы нумеруют в пределах каждого раздела. Номер подраздела состоит из порядковых номеров главы, раздела, подраздела, разделенных точками, например: «1.3.2.» (второй подраздел третьего раздела первой главы).	**13.18.** Ар бир бөлүмдүн ичинде бөлүмчөлөр номерленет. Бөлүмчөнүн номери чекиттер менен бөлүнгөн главанын, бөлүмдүн, бөлүмчөнүн катар номерлеринен турат, мисалы: “1.3.2.”. (биринчи главанын үчүнчү бөлүмүнүн экинчи бөлүмчөсү).
13.19. Пункты нумеруют арабскими цифрами в пределах каждого подраздела. Номер пункта состоит из порядковых номеров главы, раздела, подраздела, пункта, разделенных точками, например: «4.1.3.2.» (второй пункт третьего подраздела первого раздела четвертой главы). Номера пунктов выделяют полужирным шрифтом.	**13.19.** Ар бир бөлүмдө пункттар араб цифралары менен номерленет. Пункттун номери главанын, бөлүмдүн, бөлүмчөнүн пункттун катар номерлеринен турат, мисалы: “4.1.3.2.” (төртүнчү баптын биринчи бөлүмүнүн үчүнчү бөлүмчөсүнүн экинчи абзацы). Пункттун сандары кара тамга менен жазылган.

13.20. Заголовок главы печатают с новой строки, следующей за номером главы. Заголовки разделов, подразделов, пунктов приводят после их номеров через пробел.	**13.20.** Бөлүмдүн аталышы бөлүмдүн номеринен кийинки жаңы сапта басылып чыгат. Бөлүмдөрдүн, бөлүмчөлөрдүн жана абзацтардын аталыштары алардын номерлеринен кийин интервал менен бөлүнөт.
13.21. Иллюстрации (рисунки, фотографии, чертежи, схемы, графики, карты) и таблицы, служащие для наглядного представления в диссертации PhD характеристик объектов исследования, полученных теоретических и (или) экспериментальных данных и выявленных закономерностей, следует располагать непосредственно после текста, в котором они упоминаются впервые, или на следующей странице. Рисунки и таблицы, расположенные на отдельных листах диссертации, включают в общую нумерацию страниц. Таблицу, рисунок или чертеж, размеры которого больше формата А4, учитывают, как одну страницу и располагают в соответствующих местах после упоминания в тексте или в приложении. Не допускается одни и те же результаты представлять в виде рисунка и таблицы.	**13.21.** Иллюстрациялар (сүрөттөр, фотосүрөттөр, схемалар, диаграммалар, графиктер, карталар) жана PhD диссертацияда изилдөө объекттеринин мүнөздөмөлөрүн, алынган теориялык жана (же) эксперименталдык маалыматтарды, аныкталган үлгүлөрдү визуалдык көрсөтүү үчүн кызмат кылган таблицалар биринчи жолу айтылып жаткан тексттен кийин дароо же кийинки бетке жайгаштырылышы керек. Диссертациянын өзүнчө барактарында жайгашкан сүрөттөр жана таблицалар барактардын жалпы номерине киргизилет. Өлчөмдөрү А4 форматтан чоңураак болгон таблица, фигура же чийме бир барак болуп эсептелет жана ал текстте же тиркемеде айтылгандан кийин тиешелүү жерлерге жайгаштырылат. Бир эле жыйынтыктарды фигура жана таблица түрүндө көрсөтүүгө жол берилбейт.
13.22. Рисунки и таблицы обозначают соответственно словами «Рис.» и «Таблица» и нумеруют последовательно в пределах главы, за исключением иллюстраций и таблиц, приведенных в приложении. Номера иллюстраций и таблиц должны состоять из номера главы и порядкового номера рисунка, разделенных точкой. Например: Рис. 1.2. (второй рисунок первой главы), Таблица 2.3 (третья таблица второй главы).	**13.22.** Сүрөттөр жана таблицалар тиешелүү түрдө "сүрөт", «таблица» деген сөздөр менен белгиленет жана тиркемеде келтирилген иллюстрациялар менен таблицаларды кошпогондо, главанын ичинде ырааттуу түрдө номерленет. Иллюстрациялардын жана таблицалардын номерлери бөлүмдүн номеринен жана чекит менен бөлүнгөн фигуранын катар номеринен турушу керек. Мисалы: Сүрөт. 1.2. (биринчи главанын экинчи сүрөтү), 2.3-таблица (экинчи главанын үчүнчү таблицасы).
13.23. Номер рисунка, его название и поясняющие подписи помещают непосредственно под иллюстрацией.	**13.23.** Сүрөттүн номери, анын аталышы жана түшүндүрмө жазуулары иллюстрациянын астына жайгаштырылат.
13.24. На все таблицы и рисунки должны быть ссылки в тексте диссертации.	**13.24.** Диссертациянын текстинде бардык таблицаларга жана сүрөттөргө шилтеме берилиши керек.
13.25. Рисунки выполняются с использованием средств компьютерной графики, либо чернилами, тушью или пастой черного	13.25. Сүрөттөр компьютердик графиканы колдонуу менен ак тунук эмес кагазга сыя, боёк же кара пастанын жардамы менен жасалат.

цвета на белой непрозрачной бумаге. Качество иллюстраций должно обеспечивать возможность их четкого копирования. Допускается использовать в качестве иллюстраций распечатки с приборов, а также рисунки в цветном исполнении. Рисунки должны быть расположены так, чтобы их удобно было рассматривать без поворота диссертации или, в крайнем случае, с поворотом по часовой стрелке.	Иллюстрациялардын сапаты алардын так көчүрүлүшүнө кепилдик бериши керек. Иллюстрация катары приборлордон басып чыгарууларды, ошондой эле түстөгү чиймелерди пайдаланууга жол берилет. Фигуралар диссертацияны айландырбастан же өзгөчө учурларда сааттын жебеси боюнча айлантуу менен ыңгайлуу көрүүгө боло тургандай жайгаштырылышы керек.
13.26. В диссертации PhD допускается использование как подлинных фотографий, так и распечаток цифровых фотографий. Фотоснимки, размером меньше формата А4 должны быть наклеены на стандартные листы белой бумаги. В отдел аспирантуры и докторантуры предоставляется диск с оригиналом.	**13.26.** PhD диссертация оригиналдуу сүрөттөрдү да, санариптик фотосүрөттөрдүн басып чыгарууларын да камтышы мүмкүн. А4 өлчөмүнөн кичирээк сүрөттөр ак кагаздын стандарттык барактарына чапталышы керек. Түп нускасы менен диск аспирантура жана докторантура бөлүмүнө берилет.
13.27. Цифровой материал диссертации PhD оформляют в виде таблиц. Каждая таблица должна иметь краткий заголовок, который состоит из слова «Таблица», ее порядкового номера и названия, отделенного от номера знаком тире (–). Название таблицы должно отражать ее содержание, быть точным, кратким. Название таблицы следует помещать над таблицей слева, без абзацного отступа в одну строку с ее номером через тире.	**13.27.** PhD диссертациянын цифралык материалы таблица түрүндө берилген. Ар бир таблицада кыска аталышы болушу керек, ал "Таблица" деген сөздөн, анын катар номеринен жана аталышынан турган, номерден сызыкча (–) менен бөлүнгөн. Таблицанын аталышы анын мазмунун так чагылдырып, так, кыска жана түшүнүктүү болушу керек. Таблицанын аталышы анын үстүндө сол жакта, абзацы жок, номери сызыкча менен бөлүнгөн бир сапка жайгаштырылышы керек.
13.28. Таблицу следует размещать в диссертации PhD непосредственно после текста, в котором она упоминается впервые, или на следующей странице.	**13.28.** Таблица PhD диссертацияда биринчи жолу айтылып жаткан тексттен кийин дароо же кийинки бетке жайгаштырылышы керек.
13.29. Таблицу располагают таким образом, чтобы её можно было читать без поворота диссертации PhD или с поворотом по часовой стрелке. Таблицу с большим количеством строк допускается переносить на другой лист. При переносе таблицы на другой лист (страницу) заголовок помещают только над её первой частью. Таблицу с большим количеством граф допускается делить на части и помещать одну часть под другой в пределах одной страницы.	**13.29.** Таблица PhD диссертацияны айландырбастан же сааттын жебеси боюнча айлантуу менен окула тургандай жайгаштырылат. Саптары көп болгон таблицаны башка баракка которууга болот. Таблицаны башка баракка (бетке) которууда аталышы анын биринчи бөлүгүнүн үстүнө гана коюлат. Көп сандагы графалардан турган таблицаны бир беттин ичинде бөлүктөргө бөлүп, бир бөлүгүн экинчисинин астына коюуга болот.
13.30. Если строки или графы таблицы не помещаются в формат страницы, то в первом случае заголовок таблицы повторяется в каждой ее части, во втором — повторяются наименования граф	**13.30.** Эгерде таблицанын саптары же графалары барак форматынан чыкса, биринчи учурда анын башы таблицанын ар бир бөлүгүндө, экинчи учурда кайталанат.
13.31. Формулы в диссертации PhD (если их более одной) нумеруют	**13.31.** PhD диссертациядагы формулалар (эгерде бирден ашык болсо)

в пределах главы и порядкового номера формулы в главе, разделенных точкой. Номера формул пишут у правого поля листа на уровне формулы и в круглых скобках, например: (3.1), что означает первая формула третьей главы.	главанын ичинде номерленет жана главада формуланын катар номери чекит менен ажыратылат. Формулалардын номерлери барактын оң четине формула деңгээлинде жана кашаанын ичинде жазылат, мисалы: (3.1), бул үчүнчү главанын биринчи формуласын билдирет.
13.32. Значения каждого символа и числовых коэффициентов, входящих в формулу или уравнение, следует приводить непосредственно под формулой или уравнением в той же последовательности, в какой они даны в формуле (уравнении). Значение каждого символа и числового коэффициента следует давать с новой строки. Первую строку пояснения начинают со слов «где» без двоеточия.	**13.32.** Формулага же теңдемеге кирген ар бир символдун жана сандык коэффициенттердин маанилери формулада (теңдемеде) берилген ырааттуулукта түз эле формуланын же теңдеменин астында берилиши керек. Ар бир белгинин мааниси жана сандык коэффициент жаңы сапта берилиши керек. Түшүндүрмөнүн биринчи сабы кош чекитсиз “кайда” деген сөздөр менен башталат.
13.33. Уравнения и формулы следует выделить из текста свободными строками. Выше и ниже каждой формулы, должно быть, оставлена не менее одной свободной строки. Если уравнение не умещается в одну строку, оно должно быть перенесено после знака равенства (=) или после знаков плюс (+), минус (-), умножения (x) и деления (:).	**13.33.** Теңдемелер жана формулалар тексттен бош саптар менен бөлүнүшү керек. Ар бир формуланын үстүндө жана астында жок дегенде бир бош сызык калтырылышы керек. Эгерде теңдеме бир сызыкка туура келбесе, аны барабар (=) белгисинен кийин же плюс (+), минус (-), көбөйтүү (x) жана бөлүү (:) белгилеринен кийин жылдыруу керек.
13.34. При необходимости следует давать пояснения или справочные данные к содержанию иллюстрации и таблицы непосредственно в виде примечаний, которые приводят непосредственно под ними. Если примечание одно, то после слова «Примечание», написанного с абзацного отступа, ставится тире и с прописной буквы излагается примечание. В случае нескольких примечаний каждое из них печатается с новой строки с абзацного отступа и нумеруется арабскими цифрами. Слово «Примечание» и его содержание печатаются шрифтом на 1-2 пункта меньше размера шрифта основного текста.	**13.34.** Зарыл болгон учурда иллюстрациянын жана таблицанын мазмуну үчүн түшүндүрмөлөр же жалпы маалымат түздөн-түз алардын астынан түздөн-түз пайда болгон эскертүүлөр түрүндө берилиши керек. Эгерде бир эле жолу эскертүү болсо, анда абзац менен жазылган "Эскертүү" деген сөздөн кийин сызыкча коюлат жана эскертүү баш тамгалар менен жазылат. Бир нече эскертүүлөр болгон учурда, алардын ар бири жаңы сапта, абзац жана араб цифралары менен номерленет. «Эскертүү» сөзү жана анын мазмуну негизги тексттин шрифтинин өлчөмүнөн 1-2 пунктка кичирээк шрифт менен басылат.
13.35. Докторант PhD обязан давать ссылки на источники, материалы или отдельные результаты, которые приводятся в его диссертации PhD или на идеях и выводах которых разрабатываются проблемы, задачи, вопросы диссертации. Такие ссылки дают возможность найти соответствующие источники и проверить достоверность цитирования, а также необходимую информацию об этом источнике (его содержание, язык, объем и другое). Если один и тот же материал	**13.35.** PhD докторанты өзүнүн PhD диссертациясында баяндалган булактарга, материалдарга, жеке натыйжаларга же диссертациянын көйгөйлөрү, милдеттери, суроолору иштелип чыккан идеялар жана корутундуларга шилтеме берүүгө милдеттүү. Мындай шилтемелер тиешелүү булактарды табууга жана цитатанын тууралыгын, ошондой эле бул булак жөнүндө керектүү маалыматты (анын мазмуну, тили, көлөмү ж.б.) текшерүүгө мүмкүндүк берет. Эгерде бир эле материал бир нече

переиздается неоднократно, то следует ссылаться на его последнее издание. На более ранние издания можно ссылаться лишь в тех случаях, когда в них есть нужный материал, не включенный в последние издания.	жолу басылып чыкса, анын акыркы басылышына шилтеме жасоо керек. Мурунку басылмаларга акыркы басылмаларга кирбеген тиешелүү материал камтылганда гана шилтеме берилиши мүмкүн.
13.36. При описании в диссертации PhD результатов, включенных в единоличные публикации докторанта PhD, а также в публикации, написанные им вместе с другими лицами, докторант PhD обязан давать ссылки и на такие публикации. При использовании сведений из источника с большим количеством страниц докторант PhD должен указать в диссертации PhD, где дается ссылка на этот источник, номера страниц, иллюстраций, таблиц, формул, уравнений, на которые дается ссылка в диссертации. Например: Библиографический список (Молдалиев, 2025, с. 245)	**13.36.** PhD диссертацияда PhD докоранттын жеке басылмаларына, ошондой эле ал башка адамдар менен бирге жазган басылмаларга киргизилген натыйжаларды баяндоодо PhD докторант мындай басылмаларга шилтеме берүүгө милдеттүү. Барактардын саны көп булактан алынган маалыматтарды колдонууда PhD диссертацияда бул булакка шилтеме берилген жерде диссертацияда көрсөтүлгөн барактардын, иллюстрациялардын, таблицалардын, формулалардын, теңдемелердин номерлери көрсөтүлүшү керек. Библиографиялык тизме Мисалы: (Молдалиев, 2025, с. 245)
13.37. В тексте PhD-диссертации ссылки на источники осуществляются с указанием номера в библиографическом списке в формате (Молдалиев, 2025, с. 245).	**13.36.** PhD диссертациянын текстинде булактарга шилтемелер библиографиялык тизмеге (Молдалиев, 2025, с. 245) ылайык номерди көрсөтүү менен жүргүзүлөт.
13.38. Ссылки на рисунок в диссертации PhD указывают порядковым номером рисунка. Например: «рис1.2.».	**13.38.** PhD диссертациядагы фигурага шилтемелер цифранын сериялык номери менен көрсөтүлөт. Мисалы: “ 1.2.-сүр”.
13.39. Ссылки на формулы диссертации PhD указывают порядковым номером формулы в скобках. Например: «...в формуле(2.1)».	**13.39.** PhD диссертациянын формулаларына шилтеме кашаанын ичиндеги формуланын катар номери менен көрсөтүлөт. Мисалы: “...(2.1) формулада.”
13.40. На все таблицы диссертации должны быть ссылки в тексте, при этом слово «таблица» в тексте пишут полностью, если таблица не имеет номера и сокращают, если имеет номер. Например: «...в табл.2.1».	**13.40.** PhD диссертациянын бардык таблицаларына текстте шилтеме берилиши керек, ал эми таблицада номер жок болсо тексттеги «таблица» деген сөз толук жазылат, ал эми номери болсо кыскартылып жазылат. Мисалы: "...2.1-таблицада".
13.41. В повторных ссылках на таблицы и рисунок следует указывать сокращенно слово «смотри», например: «см. табл.2.1».	**13.41.** Таблицаларга жана цифраларга кайталанган шилтемелерде “кара” деген сөз кыскартылышы керек, мисалы: “2.1. таблицаны кара".
13.42. Сведения об источниках, включенных в список использованной литературы. Ссылки и библиографический список оформляются в соответствии со стандартами цитирования APA.	**13.42.** Колдонулган адабияттардын тизмесине киргизилген булактар жөнүндө маалымат. Шилтемелер жана библиографиялык тизмелер APA цитаталоо стандарттарына ылайык форматталат.
13.43. Источники следует располагать одним из следующих способов:	**13.43.** Булактар төмөнкү жолдордун биринде жайгаштырылышы керек: − PhD диссертациянын текстинде көрсөтүлгөн шилтемелердин ирети боюнча;

− в порядке указания ссылок в тексте диссертации PhD; − в алфавитном порядке фамилий первых авторов или заглавий; − в хронологическом порядке.	− биринчи авторлордун фамилиялары же наамдары боюнча алфавиттик тартипте; - хронологиялык тартипте.
13.44. Приложения оформляют как продолжение диссертации на последующих ее страницах или в виде отдельной части (книги), располагая их в порядке появления ссылок в тексте. 3.29. Каждое приложение следует начинать с нового листа (страницы) с указанием в правом верхнем углу слова «ПРИЛОЖЕНИЕ», напечатанного прописными буквами, приложение должно иметь содержательный заголовок.	**13.44.** Тиркемелер диссертациянын уландысы катары анын кийинки беттерине же өзүнчө бөлүк (китеп) түрүндө, аларды тексттеги шилтемелердин пайда болуу тартибине ылайык жайгаштыруу менен түзүлөт. Ар бир тиркеме жаңы барактан (беттен) башталып, жогорку оң бурчунда “ТИРКЕМЕ” деген сөз баш тамгалар менен басылышы керек, тиркеменин мазмундуу аталышы болушу керек.
13.45. Если в диссертации PhD более одного приложения, их нумеруют последовательно. Например: ПРИЛОЖЕНИЕ 1, ПРИЛОЖЕНИЕ 2 и т. д	**13.45.** Эгерде PhD диссертацияда бирден ашык тиркеме болсо, алар ырааттуу түрдө номерленет. Мисалы: 1-ТИРКЕМЕ, 2-ТИРКЕМЕ ж.б.
13.46. При оформлении приложений отдельной частью (книгой) на титульном листе под названием диссертации PhD печатают прописными буквами слово «ПРИЛОЖЕНИЯ».	**13.46**. Тиркемелерди өзүнчө бөлүк (китеп) катары даярдоодо PhD диссертациянын аталышынын алдындагы титулдук баракта “ТИРКЕМЕЛЕР” деген сөз баш тамгалар менен басылып жазылат.
13.47. Текст каждого приложения при необходимости может быть разделен на разделы и подразделы, нумеруемые в пределах каждого приложения, перед ними ставится буква «П». Например «П 1.2.3.» (третий подраздел второго раздела первого приложения).	**13.47.** Ар бир тиркеменин тексти, зарыл болгон учурда, ар бир тиркеменин ичинде "Т" тамгасы менен номерленген бөлүмдөргө жана бөлүмчөлөргө бөлүнүшү мүмкүн. Мисалы, "Т 1.2.3." (биринчи тиркеменин экинчи бөлүмүнүн үчүнчү бөлүмчөсү).
13.48. Рисунки, таблицы, формулы, помещаемые в приложении, нумеруют в пределах каждого приложения. Например: «Рис. П 1.2.» (второй рисунок первого приложения), «Табл. П 1.2.» (первая таблица второго приложения).	**13.48.** Тиркемеде жайгаштырылган сүрөттөр, таблицалар, формулалар ар бир тиркеменин ичинде номерленет. Мисалы: «Сүр. Т 1.2." (биринчи тиркеменин экинчи сүрөтү), «Таблица. Т 1.2." (экинчи тиркеменин биринчи таблицасы)
14. Аннотация предназначена для распространения и использования информации о завершенной диссертации, она размещается в начале диссертации на кыргызском, русском и английском языках; Объем краткого текста на каждом языке не должен превышать 1 страницы. Указано в приложении 3.	**14. Аннотация** бүтүрүлгөн диссертация жөнүндө маалыматты жайылтуу жана колдонуу үчүн арналган, ал диссертациянын баш жагында кыргыз, орус жана англис тилдеринде берилет; Ар бир тилдеги кыскача тексттин көлөмү 1 барактан ашпоого тийиш. 3-тиркемеде көрсөтүлдү.
15. Порядок внесения изменений и дополнений	**15. Өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүнүн тартиби**

15.1. В зависимости от сложившихся обстоятельств допускается внесение изменений и дополнений в настоящее Положение.	**15.1**. Учурдагы жагдайларга жараша бул Жобого өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн.
15.2. Внесение изменения и дополнения осуществляется в соответствии с настоящим Положением после обсуждения и согласования. Вступает в силу на основании Решения Ученого совета и приказом ректора ОшГУ.	**15.2.** Өзгөртүүлөр жана толуктоолор ушул Жобого ылайык талкуудан жана макулдашуудан кийин киргизилет. Окумуштуулар кеңешинин чечиминин жана ОшМУнун ректорунун буйругунун негизинде күчүнө кирет.

ПРИЛОЖЕНИЯ 1 МИНИСТЕРСТВО НАУКИ, ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И ИННОВАЦИЙ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ОШСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ На правах рукописи УДК ..... **Бегалиева Айдаана Бегалиевна** **Повышение эффективности использования сельскохозяйственных земель в Ошской области** Диссертация на соискание ученой степени доктора философии (PhD)/доктор по профилю 561000 – Общественная здравоохранение и медицина **ДОПУЩЕНО** Заведующим отделом аспирантуры и докторантуры к.б.н., доцент Молдалиев Ж.Т. _______________ (подпись) **Отечественный научный руководитель:** доктор медицинских наук, профессор Замирбеков К. Ж.	**1-ТИРКЕМЕ** КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЛИМ, ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИ ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ Кол жазма укугунда УДК ..... **БЕГАЛИЕВА АЙДААНА БЕГАЛИЕВНА** **Ош облусунда айыл чарба жерлерин пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатуу** 561000 – Коомдук саламаттык сактоо жана медицина багыты боюнча философия доктору (PhD) / профиль боюнча доктор илимий даражасын изденип алуу үчүн даярдалган диссертация **КОРГООГО УРУКСАТ** Аспирантура жана докторантура бөлүмүнүн башчысы, биология илимдеринин кандидаты, доцент Молдалиев Ж.Т. _______________ (колу) **Ата мекендик илимий жетекчи:** медицина илимдеринин доктору, профессор Замирбеков К.Ж. _______________ (колу) **Чет өлкөлүк илимий жетекчи:** ФАА Диссертациянын темасы Ош мамлекеттик университетинин Финансы кафедрасында бекитилген.

(подпись)

Зарубежный научный руководитель: ФИО
Тема диссертации утверждена на кафедре финансов Ошского государственного университета.

Место работы соискателя: кафедра финансов Ошского государственного университета.

Место работы научных руководителей: 1. Кафедра клинических дисциплин Ошского государственного университета.
2. Кафедра экономики и менеджмента Российско Славянского университета им. Б. Н. Ельцина

Ош – 2026

Изденүүчүнүн иштеген жери: Ош мамлекеттик университетинин Финансы кафедрасы.

Илимий жетекчилердин иштеген жери:

1. Ош мамлекеттик университетинин Клиникалык дисциплиналар кафедрасы.
2. Б.Н. Ельцин атындагы Кыргыз-Россия Славян университетинин Экономика жана менеджмент кафедрасы.

Ош – 2026

ПРИЛОЖЕНИЯ 2

ЭКСПЕРТНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЧЛЕНА ЖЮРИ

Член жюри	Фамилия Имя Отчество, ученая степень, ученое звание
Диссертация	на соискание ученой степени доктора PhD
Соискатель	Фамилия Имя Отчество
Тема диссертации доктора PhD	Название диссертации
Направление	

Оценка диссертации доктора PhD и материалов

Утверждение тематики диссертации PhD, в случае изменения темы - обоснование изменения
Научное руководство, в случае замены - обоснование решения

2-ТИРКЕМЕ

КАЛЫСТАР ТОБУНУН МҮЧӨСҮНҮН ЭКСПЕРТТИК КОРУТУНДУСУ

Калыстар тобунун мүчөсү	Фамилиясы, аты, атасынын аты, илимий даражасы, илимий наамы
Диссертация	PhD доктору илимий даражасын алуу үчүн сунушталган диссертация
Изденүүчү:	Фамилиясы, аты, атасынын аты
PhD докторлук диссертациясын ын темасы	Диссертациянын аталышы
Багыты	

PhD докторлук диссертациясын жана материалдарын баалоо

PhD диссертациясынын темасынын бекитилиши, тема өзгөртүлгөн учурда – өзгөртүүнүн негиздемеси
Илимий жетекчилик, жетекчи алмаштырылган учурда – чечимдин негиздемеси

Представлена ли диссертация PhD впервые или повторно. В случае повторного представления - исчерпывающая информация по устранению замечаний к диссертации PhD;	PhD диссертациясы биринчи жолу же кайталап сунушталгандыгы. Кайталап сунушталган учурда – PhD диссертациясы боюнча берилген сын-пикирлерди жоюу боюнча толук маалымат;
Актуальность, направленность, приоритетность исследования	Изилдөөнүн актуалдуулугу, багыттуулугу жана артыкчылыктуулугу
Научно-практическое значение исследований и научные результаты в рамках требований к диссертациям доктора PhD	Изилдөөлөрдүн илимий-практикалык мааниси жана PhD диссертацияларына коюлган талаптардын алкагындагы илимий натыйжалар
Наиболее существенные результаты, полученные лично автором, и их новизна	Автор тарабынан жеке алынган эң маанилүү натыйжалар жана алардын жаңычылдыгы
Соответствие диссертации к основным требованиям ПОЛОЖЕНИЕ о порядке организации послевузовского профессионального образования докторантуры PhD/по профилю и присуждения ученой степени доктора философии (PhD)/доктора по профилю	Диссертациянын PhD докторантурасы/профили боюнча докторантуранын жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнү уюштуруу жана философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктор илимий даражасын ыйгаруу тартиби жөнүндө ЖОБОГО негизги талаптарга шайкештиги
Степень обоснованности и достоверности полученных результатов и уровень диссертации	Алынган натыйжалардын негиздүүлүк жана ишенимдүүлүк деңгээли, ошондой эле диссертациянын деңгээли
Соответствие содержания диссертации доктора PhD по которой она представлена к защите	Коргоого сунушталган PhD докторлук диссертациясынын мазмунунун шайкештиги
Оценка внутреннего единства и направленности полученных результатов на решение соответствующей актуальной проблемы, теоретической и прикладной задачи.	Алынган натыйжалардын ички биримдигин жана алардын тиешелүү актуалдуу көйгөйдү, теориялык жана колдонмо милдеттерди чечүүгө багытталгандыгын баалоо
Замечания и рекомендации по диссертации доктора PhD	PhD докторлук диссертация боюнча сын-пикирлер жана сунуштар
Соответствие полноты публикации, использования полученных результатов	Жарыяланган эмгектердин толуктугуна жана алынган натыйжаларды пайдаланууга шайкештиги
Заключение	Корутунду

Добавлено примечание ([u1]):

Подпись	Дата

Колу	Дата

ПРИЛОЖЕНИЯ 3
Образец для содержания

3-ТИРКЕМЕ
Мазмуну үчүн үлгү

СОДЕРЖАНИЕ

СИМВОЛЫ И СОКРАЩЕНИЯ		
ВВЕДЕНИЕ		
АННОТАЦИЯ(на кыргызском)..		
SUMMARY (на русском)...		
АННОТАЦИЯ (на русском)		
ГЛАВА I. ЛИТЕРАТУРНЫЕ ДАННЫЕ		
1.1.	....	
1.2.	....	
ГЛАВА II. МАТЕРИАЛЫ И МЕТОДЫ		
2.1.	....	
2.2.	....	
ГЛАВА III. РЕЗУЛЬТАТЫ И ОБСУЖДЕНИЯ		
3.1.	....	
3.2.	....	
ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ		
4.1.	....	
4.2.	....	
ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА		
ПРИЛОЖЕНИЯ (если есть)..		

МАЗМУНУ

СИМВОЛДОР ЖАНА КЫСКАРТУУЛАР		
КИРИШҮҮ...		
АННОТАЦИЯ (кыргызча)...		
SUMMARY (англисче)..		
АННОТАЦИЯ (орусча)		
БАП I. АДАБИЯТТЫК МААЛЫМАТТАР		
1.1.	....	
1.2.	....	
БАП II. МАТЕРИАЛДАР ЖАНА МЕТОДДОР		
2.1.	....	
2.2.	....	
БАП III. ЖЫЙЫНТЫКТАР ЖАНА ТАЛКУУЛАР		
3.1.	....	
3.2.	....	
КОРУТУНДУ ЖАНА СУНУШТАР		
4.1.	....	
4.2.	....	
КОЛДОНУЛГАН АДАБИЯТТАР..		
ТИРКЕМЕЛЕР (бар болсо)..		

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

Ош шаары

ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин
2024-жылдын 30-октябрындагы № 2
жыйынынын
ТОКТОМУНАН КӨЧҮРМӨ
КҮН ТАРТИБИ

5. ОшМУнун айрым жоболоруна толуктоолорду киргизүү жөнүндө

УГУЛДУ: ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин төрагасы, профессор К. Г. Кожобеков ар түрдүү өндүрүштүк № 5.1 маселеде каралган жоболорго Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына шайкеш келтирүү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө билдирүүсү, иш кагаздары менен тааныштырып, талкууга алып, айтылган сунуштардын негизинде Окумуштуулар кеңеши төмөндөгүдөй **ТОКТОМ КЫЛАТ:**

1. «PhD докторантуранын жана ОшМУнун аспирантура жөнүндө» жоболоруна кабыл алынган өзгөртүүлөр бекитилсин, жаңы редакциядагы жоболор ОшМУнун сайтына жайгаштырылсын.

Аткарылышын камсыздоо аспирантура жана докторантура бөлүмүнүн башчысы, доцент Ж. Т. Молдалиевге милдеттендирилсин.

2. ОшМУда өз алдынча билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу жана бекитүү жөнүндөгү жобонун 2.3.7., 2.4. жана 2.5. пунктарына ылайык № 4 тиркемеге кабыл алынган тактоолор жана толуктоолор бекитилсин, жаңы редакциядагы жобо ОшМУнун сайтына жайгаштырылсын.

Аткарылышын камсыздоо академиялык иштер жана билим берүү саясатын өнүктүрүүнү стратегиялык пландаштыруу башкармалыгынын начальниги Ж. А. Артыковага милдеттендирилсин.

ОшМУнун ректору,
профессор **К. Г. Кожобеков**

Окумуштуу катчы,
доцент **Дж. Ж. Асанбекова**

№ 705-ФХД/26 12.02.2026

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

Ош шаары

БУЙРУК

(Жоболорду бекитүү жөнүндө)

2026-жылдын 6-февралындагы ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинде № 5 протоколунун чечиминин негизинде ар түрдүү 4.1 өндүрүштүк маселеде каралган «Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнүн PhD/тармак боюнча докторантурасын уюштуруу жана философия доктору PhD/тармак боюнча доктор окумуштуулук даражасын ыйгаруу тартиби жөнүндөгү»; «ОшМУнун кандидаттык/доктордук диссертациясынын үстүнөн өз алдынча иштеген окумуштуулук даражасын изденүүчүлөрү жөнүндөгү» жоболорун бекитүү боюнча төмөндөгүдөй **буйрук кылам:**

I. 2026-жылдын 16-январындагы ОшМУнун Административдик кеңешинде № 15 протоколунун чечиминин негизинде Окумуштуулар кеңешине бекитүүгө сунушталган «Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнүн PhD/тармак боюнча докторантурасын уюштуруу жана философия доктору PhD/тармак боюнча доктор окумуштуулук даражасын ыйгаруу тартиби жөнүндөгү»; «ОшМУнун кандидаттык/доктордук диссертациясынын үстүнөн өз алдынча иштеген окумуштуулук даражасын изденүүчүлөрү жөнүндөгү» жоболору бекитилсин.

II. Жоболордун аткарылышын камсыздоо, ОшМУнун сайтына кыргыз, орус тилдеринде жайгаштыруу, тиешелүү изденүүчүлөргө жайылтуу милдети аспирантура жана докторантура секторунун башчысы Ж. Т. Молдалиевге жүктөлсүн.

III. Бул чечимдин аткарылышын көзөмөлдөө ОшМУнун илимий иштер жана инновациялар боюнча проректору, доцент Э. А. Эшаровго жүктөлсүн.

Негиз: *Жобонун долбоору, практика жана карьера борборунун жетекчисинин, окумуштуу катчынын билдирүүлөрү,окуу иштери боюнча проректордун сунушу*

ОшМУнун ректору, профессор **К. Г. Кожобеков**

документ
ПОДПИСАН
электронной подписью